

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

HUKUK FAKÜLTESİ
SORUMLULUK HUKUKU
SEMPOZYUMU

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTAPÇIĞI

**İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ**

**SORUMLULUK HUKUKU
SEMPOZYUMU**

28 MART 2018

BİLDİRİ ÖZETLERİ

İstanbul Aydın Üniversitesi Yayınları

SORUMLULUK HUKUKU SEMPOZYUMU

Yayın Kurul Başkanı:

Dr. Mustafa AYDIN

Yayına Hazırlayan:

Prof. Dr. A. Nizamettin AKTAY

Doç. Dr. Ebru CEYLAN

Yrd. Doç. Dr. Pakize Ezgi AKBULUT

Yrd. Doç. Dr. Buse AKSARAY

Dr. Evrim KERMAN

Ar. Gör. Hande DOĞAN

Ar. Gör. Çiğdem YILMAZ

Kapak ve Sayfa Tasarım: Elif HAMAMCI

Yayın Yılı: 2018

e-ISBN: 978-975-2438-21-7

Copyright © İstanbul Aydın Üniversitesi

Bu yapıtın tüm hakları saklıdır. Yazılar ve görsel malzeme izin almadan tümüyle veya kısmen yayımlanamaz.

Bu kitabın tüm hakları

İstanbul Aydın Üniversitesi'ne aittir.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ “SORUMLULUK HUKUKU” SEMPOZYUMU PROGRAMI

Yer: İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Halit Aydın Yerleşkesi

D Blok Turuncu Salon

Tarih: 28 Mart 2018 Çarşamba

AÇILIŞ KONUŞMALARI: (10.00-10.30)

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yadiğar İZMİRLİ

İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. A. Nizamettin AKTAY

I. OTURUM: (10.30-11.45)

Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Ömer Adil ATASOY**

Konuşmacılar: **Prof. Dr. Hasan PULAŞLI**

(İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

*“ANONİM ŞİRKETİN KAYBETTİĞİ DAVALARLA İLGİLİ MAHKEME
MASRAFLARINDAN YÖNETİM KURULU SORUMLU OLABİLİR Mİ?*

*-İsviçre Federal Mahkemesinin 20 Kasım 2012 Tarih BGE 139 III 24 sayılı
kararı Üzerine Düşünceler-“*

Yrd. Doç. Dr. Ekrem KURT

(MEF Üniversitesi)

“MADDİ TAZMİNATIN BELİRLENMESİ”

Yrd. Doç. Dr. Nuri ERDEM

(İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

“TASFIYE MEMURUNUN HUKUKİ SORUMLULUĞU”

Öğr. Gör. Kemale ASLANOVA

(İstanbul Aydın Üniversitesi Adalet Meslek Yüksek Okulu)

“TIBBİ KAYITLARIN TUTULMASINDAN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK”

Tartışmalar: 11.45-12.00

Öğle Arası: 12.00-13.00

II. OTURUM: (13.00-14.15)

Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Veysel BAŞPINAR**

Konuşmacılar: **Prof. Dr. Halûk BURCUOĞLU**

(İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

“TAŞINIR MÜLKİYETİNİN DEVRİNDE SEBEBE BAĞLILIK VE SOYUTLUK IŞIĞINDA SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME”

Doç. Dr. Ebru CEYLAN

(İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

“ÖN ÖDEMELİ KONUT SATIŞ SÖZLEŞMESİNDE SATICININ SORUMLULUĞU VE TÜKETİCİNİN KORUNMASI”

Doç. Dr. Tuba AKÇURA KARAMAN

(Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

“TARAFLARIN BİR HUKUKİ İLİŞKİ ÇERÇEVESİNDE İFA ETMİŞ OLDUKLARI EDİMLERİN TASFİYESİ”

Dr. Evrim KERMAN

(İstanbul Aydın Üniversitesi Adalet Meslek Yüksek Okulu)

“YÜKLENİCİNİN AYIP SEBEBİYLE SORUMLULUĞU”

Tartışmalar: 14.15-14.30

Kahve Arası: 14.30-15.00

III.OTURUM: (15.00- 16.15)

Oturum Başkanı: **Prof. Dr. A. Nizamettin AKTAY**

Konuşmacıları: **Prof. Dr. Fikret EREN**

(*Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi*)

“ÇEVREYİ KİRLETENLERİN SORUMLULUĞU”

Prof. Dr. Halûk Nami NOMER

(*İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi*)

“2918 Sayılı KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU’na GÖRE İŞLETEN VE İŞLETENİN BAĞLI OLDUĞU TEŞEBBÜS KAVRAMLARI”

Yrd. Doç. Dr. Pakize Ezgi AKBULUT

(*İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi*)

“HATIR TAŞIMASINDA İŞLETENİN SORUMLULUĞU”

Yrd. Doç. Dr. Buse AKSARAY

(*İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi*)

“ROMA HUKUKUNDA AİLE BABASININ SORUMLULUĞU İLE TÜRK HUKUKUNDA EV BAŞKANININ SORUMLULUĞUNUN KARŞILAŞTIRILMASI”

Tartışmalar: 16.15-16.30

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. A. Nizamettin AKTAY

Doç. Dr. Ebru CEYLAN

Yrd. Doç. Dr. Pakize Ezgi AKBULUT

Yrd. Doç. Dr. Buse AKSARAY

Dr. Evrim KERMAN

Ar. Gör. Hande DOĞAN

Ar. Gör. Çiğdem YILMAZ

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Fikret EREN
(Başkent Üniversitesi)

Prof. Dr. Halûk BURCUOĞLU
(İstanbul Aydın Üniversitesi)

Prof. Dr. A. Nizamettin AKTAY
(İstanbul Aydın Üniversitesi)

Prof. Dr. Ömer Adil ATASOY
(İstanbul Aydın Üniversitesi)

Prof. Dr. Halûk Nami NOMER
(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. E. Gülçin ELÇİN
(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Baki İlkay ENGİN
(İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Veysel BAŞPINAR
(Ankara Üniversitesi)

ANONİM ŐIRKETİN KAYBETTİĞİ DAVALARLA İLGİLİ MAHKEME MASRAFLARINDAN YÖNETİM KURULU SORUMLU OLABİLİR Mİ?

-İsviçre Federal Mahkemesinin 20 Kasım 2012 Tarih BGE 139 III 24 sayılı kararı Üzerine Düşünceler-

Prof. Dr. Hasan PULAŐLI¹

ÖZET

Sermaye Őirketi olan anonim Őirketlerde, yönetim kurulu (YK); limited Őirketlerde müdür veya müdürler yasal yönetim ve temsil organıdır. Dolayısıyla, üçüncü kişilerin veya pay sahiplerinin Şirketin aleyhine veya lehine açılacak davalarda, yasa gereği Őirketi yönetim kurulu veya müdür veya müdürler temsil eder. Bu durumda, Şirketin aleyhine veya lehine açılacak davaların kaybedilmesi halinde, yöneticilerin bu davalara ilişkin olarak, avukatlık ücreti, bilirkiŐi ücreti, hukuki mütalaa gibi mahkeme masraflarından sorumlu olup olmayacağı sorunu ortaya çıkmaktadır. Açıkça Türk hukukunda Őimdiye kadar yönetim kurulu üyelerin Şirketin kaybettiği davalarda, Şirketin ödediği mahkeme giderlerden sorumlu olduğuna ilişkin Yargıtay'a intikal etmiş bir uyuşmazlığa rastlamadım. Bu durum, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'da yönetim kurulu üyelerinin özen yükümlülüğü ile ilgili olarak benimsenen yeni düzenleme bu bakımdan önem arz etmektedir. Bilindiği üzere, 6762 sayılı TTK m. 320 hükmünde YK üyeleri Şirket işleri görürken, *basiretli işadamı gibi hareket etmekle yükümlü* idi, yeni TTK'da ise bunun yerine "*tedbirli yönetici özeni*" kuralı getirildi (TTK m. 369/1).

Yönetim kurulu, Şirketin aleyhine açılmış olan bir davada veya adına açılacak davada nasıl davranmalıdır ki, dava Şirket davayı kaybettiğinde tüm mahkeme masraflarından sorumlu olmasın. Bu konuda öncelikle, yeni Kanunda YK üyelerinin özen yükümüne ilişkin olarak "*tedbirli yönetici özeni*" kavramının ana hatlarını ve daha sonra Şirketin lehine veya aleyhine açılmış davalarda nasıl hareket etmesi gerektiğini ve İsviçre Federal Mahkemesinin kaybedilen davalarla ilgili mahkeme masraflarından yönetim kurulu üyelerinin sorumlu olmasına ilişkin kararı açıklanıp

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku ABD Öğretim Üyesi

incelenecektir. Bu kararın Türk şirketler hukuku açısından da son derece önemli olduğu belirtebiliriz.

Anahtar Kelimeler: *Anonim şirket, Yönetim kurulu, Sorumluluk.*

Could The Board Of Directors Be Liable For The Court Costs Related To The Losses Of The Joint Stock Company?

-Thoughts on the decision of the Swiss Federal Court on November 20, 2012 BGE 139 III No. 24-

Prof. Dr. Hasan PULAŞLI

ABSTRACT

In joint-stock companies, which are the capital company, the board of directors (BD); director or directors in limited companies are legal management and representation body. The law shall be represented by the company's board of directors or director or directors, third parties or shareholders can sue against or in favor of the company. In this case, the problem arises whether the managers will be liable for court costs such as attorney fees, expert fees, legal opinions, etc., in case of losing the lawsuit against the company. Honestly, I have not meet any incompatibility with the Court of Cassation about the responsibility of the board of directors for the court costs on paying by the company in the cases where the company has lost in the Turkish law. In this respect, the new regulation adopted in the Turkish Commercial Code (TCC) No. 6102 concerning the obligation of the members of the board of directors carry an utmost importance. As is known, Turkish Commercial Code No. 6762 While the members of the Board of Directors were acting as corporate officers in the provision of 320, they were obliged to act like a prudent merchant. In the new Turkish Commercial Code, "cautious managerial self-respect" was introduced instead of it (Turkish Commercial Code Article 369/1).

The board of directors should act whether in the cases filing behalf of the Company or in the cases against the Company, so that it is not responsible for all court costs when the company loses the case. For that reason at the initial phase, with regard to the obligation of the members of the Board of Directors in the new Turkish Commercial Code the outline of the concept of “cautious managerial self-interest” will be examined. Then it will be explained and examined the decision on how the company should act in favor or against of the case. Finally, the Swiss Federal Court about the responsibility for the costs in the lost case proceedings. We can express that this decision is also very important for Turkish corporate law.

Keywords: *Joint-stock company, Board member, Liability.*

MADDİ TAZMİNATIN BELİRLENMESİ

Yrd. Doç. Dr. Ekrem KURT¹

ÖZET

Maddi tazminatın belirlenmesi, parayla ölçülemeyen zararların giderilmesini hedefleyen manevi tazminatın hesaplanmasına göre çok daha somut verilere dayanır. Ancak yine de çoğu olayda gerçek maddi zararın belirlenmesi ve buna ilişkin tazminat miktarının hesaplanması zahmetli bir çalışmayı gerektirir.

Maddi zararın belirlenmesi, buna ilişkin maddi tazminat miktarının belirlenmesi bakımından oldukça önemlidir. Öyle ki, çoğu zaman maddi zararın miktarı neyse tazminat miktarı da odur. Ancak bu her zaman geçerli olmaz. Çoğu zaman tarafların kusur durumu, birlikte kusurun bulunup bulunmadığı, hakkaniyet gereği zararın bir kısmının tazminat hesaplanırken indirimine uğraması gibi tazminat miktarını etkileyen unsurlar karşımıza çıkar.

Maddi zarar ve buna bağlı olarak maddi tazminata yol açan olayların türü oldukça fazladır. Borçlar hukuku, aile hukuku, iş hukuku, idare hukuku, icra hukuku gibi pek çok hukuk dalını ilgilendiren hukuki ilişkiler maddi tazminat borcunun doğmasına yol açabilir. Dolayısıyla maddi tazminatın hesaplanmasına ilişkin olarak bütün hukuk dallarını kapsayıcı standart bir yöntemden söz edilemez. Bununla birlikte TBK md. 51 ve 52 hakime geniş bir takdir yetkisi vermekte ve genel bazı ilkeler getirmektedir:

Bu hükümlerden şu esaslar çıkarılabilir:

Tazminatın miktarı ve ifa tarzını belirlemekte hakim somut olay adaletine göre takdirde bulunacaktır.

Bu takdir yapılırken olayın oluş şekli ve özellikle kusur düzeyi dikkate alınacaktır.

---

¹MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD Öğretim Üyesi

Zarar görenin rızasının varlığı tazminat miktarını azaltıcı ve hatta ortadan kaldırıcı etkisi olabilir.

Zarar görenin zararın artmasına yol açan eylemleri de aynı şekilde tazminat miktarını azaltıcı/ortadan kaldırıcı rol oynayabilir.

Zarar görenin hafif kusurlu olması halinde, hükmedilecek tazminat miktarı onu, kendi ekonomik durumuna göre yoksulluğa düşecek olursa ve hakkaniyet de gerektirirse hakim tazminata hükmetmeyebilecektir.

Anahtar kelimeler: Maddi zarar, Kusur, Maddi tazminat.

Determination Of The Material Compensation

Assist. Prof. Dr. Ekrem KURT

ABSTRACT

Determination of the material compensation depends upon more concrete basis in compare with the material compensation which depends upon non-material damages. However in most cases accounting the material damage requires a great effort.

Accounting the material damage has a significant role on determining the amount of material compensation. In many cases the amount of material compensation is equal to the amount of material damage. However, the both amount are different in some cases. The negligence rate of the parties are sometimes different and in some cases an equity reduction is necessary.

Material damage and the reasons that cause a material compensation are in a great variety. Obligations law, family law, labor law, debt enforcement law provide different sorts of material compensation reasons. Because of this reason there isn't a standard formula which can solve all these problems in certain form. However Article 51st and 52nd provide a great judicial discretionary power and some general principals in this field.

These principals bring the following outlines:

Whenever the exact amount of damages cannot be established properly, the judge shall assess them in his discretion,

The judge will regard to the ordinary course of events and the measures taken by the damaged party.

The judge shall determine the nature and amount of compensation for the damage sustained,

The circumstances as well as the degree of fault will be taken into account.

If the damaged party's fault is not heavy, and the amount of the compensation will cause him/her into poverty and the equity principal requires in that way, the judge shall not establish a compensation.

Keywords: Material damage, Negligence, Material compensation.

TASFİYE MEMURUNUN HUKUKİ SORUMLULUĞU

Yrd. Doç. Dr. Nuri ERDEM¹

ÖZET

Tüzel kişiliği haiz bulunan ticaret ortaklıkları sona erme sebeplerinin gerçekleşmesi ile tasfiye aşamasına girer ve tasfiye sona erinceye değin ortaklık tüzel kişiliğini muhafaza eder. Tasfiye ortaklık malvarlığının satılarak paraya çevrilmesi, alacakların tahsil edilip borcun ödenmesi, geriye kalan miktar olursa bunun ortaklara dağıtılması nihayetinde ortaklık kaydının ticaret sicilinden terkinine dair işlemler bütünüdür. Bu işlemler şirketin türüne göre ortaklar, yönetim kurulu yahut müdürler tarafından yapılabileceği gibi özel olarak tasfiye işlemleri ile görevli tasfiye memurları da atanabilir. Özel olarak atanacak tasfiye memurunun ortaklardan olma zorunluluğu yoktur. İşaret ettiğimiz bu önemli görevi yerine getirmekle yükümlü Tasfiye Memurlarının sorumluluğuna ilişkin hükümler farklı şirket tiplerine göre esasen Türk Ticaret Kanunu'nda yer almaktadır. Bununla birlikte, tasfiyeye giren şirket bu aşamada vergi ve kamu borçlarını da ödemekle yükümlü olabilecektir. Bu durumla alakalı olarak ilaveten 213 sayılı Vergi Usul Kanununda, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulu Hakkında Kanun'da ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda da tasfiye memurlarının sorumluluğuna ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Çalışmamızda söz konusu düzenlemeler ışığında tasfiye memurlarının sorumluluğu değerlendirilmektedir. Öte yandan uygulamada önemli bir yer tutan anonim ortaklıklarda tasfiye memurlarının sorumluluğu kurucu, yönetici ve yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları ile birlikte "Hukuki Sorumluluk" başlığı altında onbirinci bölümde (TTK 549 vd) düzenlenmiş; ve yine limited ortaklıklar bakımından da ilgili maddede anonim ortaklık hükümlerine yollama yapılmıştır (TTK 643). Bununla birlikte, tasfiye memurlarının görev ve amaçları yönetim kurulu üyelerinden farklı olduğundan, sorumluluk açısından da yöneticiler ile tasfiye memurları arasındaki farklı yönler de ortaya bu incelemede ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Anonim şirket, Tasfiye memuru, Sorumluluk.*

¹Istanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku ABD Öğretim Üyesi

Legal Responsibility Of a Liquidator

Assist. Prof. Dr. Nuri ERDEM

ABSTRACT

Business organizations with legal personality enter into the winding-up process by the existence of the reasons for dissolution and maintain the corporate entity until the liquidation period is over. Liquidation is a whole process which is selling of partnership assets to convert them into cash, collection of receivables and payment of debts, distribution of the remaining amount to the shareholders and eventually to apply for deregistration of company from the trade register. As well as these transactions may be made -depending to the type of company, by the partners, board of directors or managers of company, also they can have made by liquidators who are especially appointed to manage winding up period. There is no requirement for the liquidator to be appointed from the members. The provisions about the responsibility of Liquidators' who are appointed for fulfilling this important task that we have pointed out are mainly included in the Turkish Commercial Code, which are in order to be allocated according to different company types. However, the company entering into liquidation may be liable to pay taxes and have public debts at this stage as well. In this regard, there are also regulations on the responsibility of the liquidators in the Tax Procedure Law No.213, Law No. 6183 on the Collection Procedure of Public Receivables and Law No. 5520 on the Income Tax and Corporation Taxes Act. In our work, the responsibility of liquidators is considered in the light of such regulations. On the other hand, for the joint stock companies, which have an important place in the practice, the responsibility of the liquidators was regulated in the eleventh section (TCC 549 et seq.) under the title of "Legal Responsibility" together with the responsibilities of the founders, managers and members of the board of directors; and also for limited partnerships the concerning article (TTK 643) was also referred into the provisions about joint stock companies. However the duties and purpose of the liquidation officers are different from the members of the board of directors, the different aspects between the managers and the liquidators in point of responsibility are tried to be revealed in this examination.

Keywords: *Joint-stock company, Liquidator, Liability.*

TIBBİ KAYITLARIN TUTULMASINDAN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK

Öğr. Gör. Kemale ASLANOVA¹

ÖZET

Hekime (sağlık kurumuna) başvuran hastaların tanı ve tedavileriyle ilgili yapılan işlemlerden elde edilen ve bilimsel kurallar çerçevesinde düzenlenerek oluşturulan belgelere “hasta dosyası” denmektedir. Hasta dosyaları “kime”, “ne amaçla”, “nerede”, “ne zaman” ve “nasıl” bir tedavi hizmeti verildiğini gösteren önemli belgelerdir. Tıbbi kayıtların en önemli parçası da hasta dosyalarıdır. Bu dosyaların “hasta dosya arşivi”nde belirlenen yasal süre dâhilinde özenle saklanma zorunluluğu bulunmaktadır. Tedavi sürecinin kayıt altına alınması sonraki tıbbi müdahalelerin de sağlıklı şekilde yapılabilmesinin bir gereğidir. Bu kayıtlar sayesinde denetimin de sağlanması kolaylaşmaktadır.

Tıbbi kayıtlar, bir sağlık merkezinde bulunan, hastayla ilgili bilgiler olup elektronik ortamda veya kağıt üzerinde tutulabilir. Tıbbi kayıtların tutulması hem hasta, hem sağlık personeli, hem de sağlık personelinin çalıştığı kurumun haklarının korunması açısından önemlidir. Tıbbi kayıtlar, hastanın hastalığının şeklini ve seyrini göstermek açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kayıtlar, hekimler ve tüm sağlık çalışanları arasında bir iletişim sağlamakta ve hasta ile ilgili bilgilerin kolaylıkla ilgili hekim veya sağlık personeline iletilmesini sağlamaktadırlar.

Hasta dosyaları hastanenin mülkiyetinde olup; kişisel bilgilerin gizliliği ilkesi çerçevesinde korunmalıdır. Dolayısıyla, tıbbi bilgi ve kayıtlar ilgilinin rızası, tıbbi zorunluluk ve hâkim kararı olmaksızın paylaşılmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi kayıt, Hasta dosyaları, Hasta dosyalarının gizliliği.

---

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Adalet Meslek Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi

Legal Responsibility Of Keeping Medical Records

Lec. Kemale ASLANOVA

ABSTRACT

The documents organized in the procedures related to the diagnosis and treatment of the patients applying to the doctor (organized by the framework of the scientific rules) are called “patient files”. Patient files are important documents showing “to whom”, “for what purpose”, “where”, “when” and “how” the treatment is provided. The most important part of medical records are patient files. These files have to be stored carefully in the “patient file archive” within the specified legal time. Storing medical records, ensures that subsequent medical interventions are performed well. It's make also easier to control by these records.

Medical records are information about the patient and can be kept in electronic form or on paper. Keeping medical records is important for the protection of the rights of both the patient and the health staff as well as the institution to which the health personnel work. Medical records are important to show the form and the natural history of disease. These records provide communication between physicians and all health professionals and the patient's information send easily to the relevant physician or healthcare personnel.

Hospitals own the patient's files. They must be protected within the framework of the privacy principle of personal information. Therefore, medical information and records should not be shared without the consent of the interested person, medical necessity and court decision.

Keywords: Medical record, Patient files, Confidentiality of patient files.

TAŞINIR MÜLKİYETİNİN DEVRİNDE SEBEBE BAĞLILIK VE SOYUTLUK KAVRAMLARI VE BU KAVRAMLAR KAPSAMINDA SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME

Prof. Dr. Halûk BURCUOĞLU¹

ÖZET

Zenginleşmeden söz etmek için bir kimsenin bir hakkının malvarlığından çıkması ve malvarlığından çıkan bu hakkın bir başkasının malvarlığına geçmiş olması gerektiği açıktır.

Bir malın zilyetliği başkasının eline geçmiş, yani zilyetlik yitirilmiş olsa bile, bu mal üzerindeki hak hala zilyetliği yitirenin malvarlığından çıkmamış ise, bu kişi fakirleşmiş, bir başkası da bu hak ile zenginleşmiş olamaz.

Taşınır mülkiyetinin devri (veya bir taşınır üzerinde sınırlı bir ayni hakkın kurulması) konusunda ise iki görüş savunulmaktadır. Bunlar; (katıldığı ve baskın olduğu kabul edilen) sebebe bağlılık görüşü ve soyutluk görüşüdür.

Bunların yanı sıra, yine baskın görüşe göre, sebepsiz zenginleşme hükümleri, istenilen sonuca başka bir yoldan ulaşma imkânı olmadığına başvurulabilecek hukuk yoludur.

Bu veriler ışığında, sebepsiz zenginleşmede iade yükümlülüğü ve bir de iyiniyetli zenginleşenin iade yükümlülüğü ile kötü niyetli zenginleşenin iade yükümlülüğü ayrımı üzerinde durulmasına bir uygulama alanı bulmak zor olacaktır. Öncelikle işleme, karışma ve birleşme dışında bir taşınır ile zenginleşebilsin ki, zenginleşme konusu bu taşınırın nasıl ve ne kapsamda iade edilmesi gerekeceği gündeme gelebilsin.

Anahtar Kelimeler: Sebepsiz zenginleşme, Taşınır mülkiyeti, Sebebe bağlılık, Soyutluk ilkesi.

---

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD Öğretim Üyesi

Concepts Of Causality And Abstraction in Transfer Of Movable Property, And Unjust Enrichment Within These Contexts

Prof. Dr. Halûk BURCUOĞLU

ABSTRACT

In order to speak of an enrichment, it is clear that one shall dispose of a right of an asset value and this right shall be transferred to another person's asset. There is no one who is enriched or impoverished just with the transfer of the possession of a property, even if the previous possession is terminated, unless the right on that property is transferred.

There are two views on the transfer of the property -or on the establishment of a limited right in rem to a movable property: the principle of causality- the dominant view that I also agree on- and the principle of abstraction.

In addition, according to dominant view, law of the unjust enrichment is also a remedy when there is no other way to reach a resolution.

In these considerations, it is hard to find a scope of application of obligation to return in unjust enrichment, especially distinction of obligation to return between people who has been unjustly enriched in good faith and bad faith. Primarily, there should be an enrichment apart from processing, joining and mixing chattels to refer the return of the movable property which is the object of unjust enrichment.

Keywords: Unjust enrichment, Movable property, Principle of causality, Principle of abstraction.

ÖN ÖDEMELİ KONUT SATIŞ SÖZLEŞMESİNDE SATICININ SORUMLULUĞU VE TÜKETİCİNİN KORUNMASI

Doç. Dr. Ebru CEYLAN¹

ÖZET

Tebliğimizde 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da yeni düzenlenen ön ödemeli konut satış sözleşmesi ile ilgili getirilen düzenlemeler incelenmiştir. Bu sözleşmelerde tüketicilerin korunması ile ilgili önemli hukuki sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu nedenle tüketicileri korumayı amaçlayan önemli hukuki düzenlemeler getirilmiştir. Bu düzenlemeler tarafımızca değerlendirilmiştir. Bu sözleşmenin tanımı, unsurları, konusu, hukuki niteliği, şekli, şekle aykırılığın yaptırımı açıklanmıştır. Ayrıca sözleşmenin ön bilgilendirme formunda ve sözleşmede yer alması gereken zorunlu bilgiler, sözleşmenin kurulmadan önce ve kurulduktan sonra satıcının tüketiciye karşı borçları ve sorumluluğu ve tüketicinin hakları ve borçları incelenmiştir. Satıcının sözleşme öncesi tüketiciye bilgi verme borcu, konutu tüketiciye teslim etme ve konutun mülkiyetini devretme borcu, yapı ruhsatı alma borcu, teminat sağlama borcu önemli borçlarıdır. Bu sözleşmede tüketicinin konut bedelini ödeme borcu bulunmaktadır. Tüketicinin konutun bedelini erken ödeme hakkı, sözleşmeden cayma hakkı ve sözleşmeden dönme hakkı önemli haklarıdır. Bu sözleşmeden doğan hukuki sorunlar ve çözüm yolları konusunda görüşlerimiz belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Satıcı, Tüketici, Konut, Hak, Sözleşme, Koruma.

---

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD Öğretim Üyesi

The Duty Of Seller And The Protection Of Consumer On The Contract Of Hire Purchase Of Dwelling With Advance Payment

Assoc. Prof. Dr. Ebru CEYLAN

ABSTRACT

In this paper, we will discuss the contract of hire purchase of dwelling with advance payment that has been recently regulated by Consumer Protection Law number 6502. For these contracts, important legal issues on the protection of consumers have been occurred. Thence, important legal rules have been anticipated aiming protection of the consumers. These rules have been examined. In this context, the definition, components, matter, legal nature, form of the contract and sanctions against unlawfulness in form have been examined. Furthermore, compulsory information that must be found in pre-information form and the contract, duties of seller to consumer before and after the arrangement of the contract and rights and duties of the consumer have been analyzed. The main duties of the seller are to inform the consumer pre-contract, to deliver the dwelling and its possession, to get construction permit and to ensure warranty. In this contract, it is consumer's duty to pay dwelling price. The essential rights of the consumer are right to early payment, right of withdrawal from the contract and right to avoid the contract. In this context, we forward our opinions on legal issues emerging from the contract and ways of conflict resolution.

Keywords: Seller, Consumer, Dwelling, Right, Contract, Protection.

TARAFLARIN BİR HUKUKİ İLİŞKİ ÇERÇEVESİNDE İFA ETMİŞ OLDUKLARI EDİMLERİN TASFİYESİ

Doç. Dr. Tuba AKÇURA KARAMAN¹

ÖZET

Bir hukuki ilişkisi çerçevesinde taraflarca ifa edilmiş edimlerin tasfiyesinden bahsedilebilmesi için öncelikle aradaki ilişkinin geriye etkili olarak, baştan itibaren geçersiz veya ortadan kalkmış olması gerekir. Böyle bir durum sözleşmenin kuruluşu aşamasında bir sakatlık sonucu batıl veya iptal hakkının kullanılması ile ortaya çıkabileceği gibi sözleşmenin ifa aşamasında “temerrüd, ayıp, kusursuz ifa imkânsızlığı” gibi bir sebepten de kaynaklanabilir.

Böyle geçmişe etkili olarak sebebin ortadan kalktığı durumlarda edimlerin tasfiyesine özel olarak düzenlenmiş hükümler bulunmamaktadır. Taraflar arasında önceden bir hukuki yakınlaşma olup olmadığı bir sözleşme ilişkisi kurulmuş olup olmadığına bakılmadan tüm tasfiye talepleri “sebepsiz zenginleşme, haksız zilyedin iade borcu ve vekâletsiz iş görme hükümleri” çerçevesinde değerlendirilmektedir. Oysa bu hükümler önceden hukuki bir yakınlaşma bulunan taraflar arasındaki tasfiyede yetersiz kalmakta ve menfaat dengelerini zedelemektedir.

Bu husus özellikle sebepsiz zenginleşme hükümleri çerçevesinde iade talebinin 2 yıl gibi çok kısa bir sürede zaman aşımına (BK m. 82) uğradığı dikkate alındığında adil olmayan sonuçlara sebebiyet vermektedir. Bu durum öğretide haklı olarak eleştirilmiş ve hukuki adaleti sağlamak amacıyla farklı görüşler belirmiştir. Bunlardan en bilineni ve baskın olarak kabul edildiği söylenebilecek olanı “bir tarafın sözleşmeden dönmesi halinde tasfiyenin sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre değil de sözleşme hükümlerine göre yapılacağını savunan “*yeni dönme/dönüşüm teorisi*”dir. Keza sözleşmenin ifasının kusursuz imkânsızlaşmasında BK m. 136 hükmünün sebepsiz zenginleşme hükümlerine yollama yapmasına rağmen öğretide iade talep zamanaşımına sözleşme zamanaşımının

---

¹Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

uygulanacağı kabul edilmektedir. Ayrıca, bu şekilde sözleşme hükümlerinin uygulanacağı kabul edilen durumların genişletilmesi yönünde bir eğilim de söz konusudur. Tarafların geçerli bir ilişkinin mevcudiyetine güvenerek yaptıkları ifaların iadesinin de sözleşme hükümleri çerçevesinde olması savunulmaktadır.

Kanaatimizce de tasfiye ilişkisinin sözleşmeden dönen açısından sözleşme hükümlerine tabi olması diğer taraftan mesela hile sebebiyle sözleşmenin iptal edilmesi halinde ise sebepsiz zenginleşmeye tabi olmasının hukuki adaleti zedeler. Sözleşmenin geçersizliği ister sözleşmeden dönme veya kusursuz imkânsızlaşma sonucu olsun ister irade sakatlığı veya kesin hükümsüzlük sebeplerinden kaynaklansın sonuçta tasfiye ilişkisinin tarafları arasında önceden bir hukuki yaklaşma bulunmaktadır ve bu hallerin tümünün aynı hukuki rejime tabi olması hukuki güvenlik açısından önemlidir.

Anahtar Kelime: Sebepsiz zenginleşme, Tasfiye ilişkisi, Edimlerin iadesi.

Liquidation Of The Performance Of The Parties Executed With The Intention Of a Valid Legal Relation

Assoc. Prof. Dr. Tuba AKÇURA KARAMAN

ABSTRACT

Parties of an invalid or annulled contract have to give back the performances obtained from the other party in the course of this relationship and such process is also referred as liquidation. Liquidation of the executed performances takes place only when the legal relation becomes retroactively invalid. Such a situation could occur as a result of a discrepancy such as defective intention which effects either the formation of the contract or which effects the performance of the contract such as defaulted or defected performance.

There are no special provisions regulating the liquidation of such performances arising from invalid contracts. Liquidations without taking into consideration the existence of an affiliation between parties are mostly subject to the provisions such as “unjustified enrichment”, “duty

of restitution of the unjust possessor” and “acting without authority”. These provisions are insufficient for the cases where there have been close affiliation/relation between parties and injures the balance of legal interest.

Especially the short prescription period of 2 years for unjustified prescription (Code of Obligations art. 82) drags the conflict to unjust and unacceptable solutions. Such a solution rightfully criticized and made way to new theories. One of the well-known and almost unanimously accepted legal opinion is called “new annulation theory” which argues that contractual provisions would apply for the liquidation of the performances executed during a contract which has later been annulled. Additionally it has also been mostly accepted that contractual prescription would apply for reclaims in the case of invalidity due to impossibility of performances without fault (Code of Obligations art. 136). Those new theories recently seems to spread in scope and it has been argued that the contractual provisions should apply also to the liquidation of all invalid contracts. In all the cases of invalidity of the contract, either due to annulation of contract or impossibility of performance or either due to nullity such as defective intention, there is a close relation between the parties of the liquidation claim. Since in all those cases of invalidity the legal interest of the parties to the liquidation claim are in the same direction, the conflict should be handled evenly. It is hard give justification for applying contractual provisions to the liquidation in annulled contract where unjustified enrichment provisions are being applied to the liquidation for example in the case of recession of the contract due to defective intention.

Keywords: Reclaim of the performances, Unjustified enrichment.

YÜKLENİCİNİN AYIP SEBEBİYLE SORUMLULUĞU

Dr. Evrim KERMAN¹

ÖZET

Yüklenicinin sözleşmeye uygun olarak tamamladığı eseri iş sahibinin doğrudan zilyetliğine kavuşturması eseri teslim borcunun gereğidir. Teslim borcu eserin sözleşmede kararlaştırıldığı üzere eksiksiz ve ayıpsız olarak tamamlanmasını gerektirir. TBK m. 474 ‘‘Ayıbın belirlenmesi’’ başlığında ve devamında düzenlenen hükümler eserin tesliminden sonra, işlerin olağan akışına göre iş sahibinin imkân bulur bulmaz eseri gözden geçirmesini ve ayıpları varsa, bunu uygun bir süre zarfında yükleniciye bildirmesini şart koşar. İş sahibi, eserin sözleşmede kararlaştırılan niteliklerinde eksiklik tespit eder veya eserde bulunması gerekli lüzumlu niteliklerin bulunmadığı kanaatine varırsa kanunun aradığı bildirme külfeti (ayıp ihbarı), gözden geçirme (muayene) yükümlülüğü ve ayıplı ifaya ilişkin zamanaşımı sürelerine uyma şartlarını da yerine getirerek TBK m. 475 gereği yüklenicinin eserdeki ayıp nedeniyle sorumluluğuna giderek seçimlik haklarını kullanabilir. İş sahibinin ayıplı ifa durumunda yükleniciye karşı sözleşmeden dönme, bedel indirimini isteme ve eserin bedelsiz onarılmasını talep etme şeklinde seçimlik hakları bulunmaktadır. TBK m. 477 uyarınca eserin açıkça veya örtülü kabulünden sonra, yüklenici her türlü sorumluluktan kurtulur; ancak, onun tarafından kasten gizlenen ve usulüne göre gözden geçirme sırasında fark edilemeyecek olan ayıplar için sorumluluğu devam eder. Eserdeki ayıp sonradan ortaya çıkarsa iş sahibi, gecikmeksizin durumu yükleniciye bildirmek zorundadır; bildirmezse eseri kabul etmiş sayılır. Eserdeki ayıp sebebiyle açılacak davalarda zamanaşımı süresi, teslim tarihinden başlayarak, taşınmaz yapılar dışındaki eserlerde iki yıl; taşınmaz yapılarda beş yıl ve yüklenicinin ağır kusuru varsa, ayıplı eserin niteliğine bakılmaksızın yirmi yıldır. İş sahibi dilerse TBK m.112 uyarınca borcun ifa edilmemesi hükmüne de dayanarak tazminat talebinde bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Eser sözleşmesi, Yüklenici, Ayıba karşı tekeffül borcu.

---

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Adalet Meslek Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi

Liability Of The Contractor For Defective Work

Dr. Evrim KERMAN

ABSTRACT

According to article 477 of Turkish Code of Obligations, the contractor shall be freed from any and all liability after the work has been considered open or covered; but he remains responsible for the defects that are deliberately concealed by him and can not be noticed during hearing. If the shame arises later, the owner of the work has to inform the contractor without delay; it is deemed to have accepted the manuscript. The duration of the statute of limitations in the cases to be filed due to the shame in the works is two years in the works other than the immovable constructions, five years in immovable constructions and twenty years, regardless of the nature of the defective work, if the contractor has a severe fault. The employer may also apply for compensation based on the fact that debt is not exercised pursuant to to article 112 of Turkish Code of Obligations.

Keywords: Construction contract, Contractor, Obligation of warranty.

ÇEVREYİ KİRLETENİN SORUMLULUĞU

Prof. Dr. Fikret EREN¹

ÖZET

2872 sayılı Çevre Kanunu (ÇK.) m. 28/I'e göre, "Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar." Bu maddeye göre sorumlu kişi, zarar veren sıfatıyla çevreyi kirletendir. Kirleten, gerçek kişi olabileceği gibi, tüzel kişi, hatta kamu tüzel kişisi de olabilir. Nitekim ÇK. m. 2'ye göre "Kirleten, faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri" ifade eder. Kirletenin sorumluluğunda zarar gören ise, kirlenme olayından zarar gören herkestir.

Çevreyi kirletenin sorumluluğu, kusursuz sorumluluktur. Gerçekten de, ÇK m. 28/I'e göre çevreyi kirletenler verdikleri zararlardan kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar. Ancak, kusursuz sorumluluk bir üst kavram olup, bu sorumluluğun kapsamına, kusuru sorumluluğun bir şartı saymayan tüm objektif sorumluluk halleri girer. Dolayısıyla, kusursuz sorumluluğun kapsamına olağan sebep sorumluluğu halleri girdiği gibi ağırlaştırılmış sebep sorumluluğu ve tehlike sorumluluğu halleri de girer. Çevreyi kirletenin sorumluluğu, ÇK m. 238/I'de kirletene kurtuluş kanıtı getirme imkânı tanınmadığı için bir olağan sebep sorumluluğu hali değildir. Bu bakımdan, yani kurtuluş kanıtı getirilememesi yönünden kirletenin sorumluluğu niteliği itibarıyla ilke olarak bir ağırlaştırılmış sebep sorumluluğudur. Ancak, zarara neden olan kirliliği doğuran işletmenin mahiyeti veya faaliyette kullanılan malzeme, araçlar ya da güçler göz önünde tutulduğunda, bu işlerde uzman bir kişiden beklenen tüm özenin gösterilmesi durumunda bile sıkça veya ağır zararlar doğurmaya elverişli olduğu sonucuna varılırsa, kirletenin sorumluluğu istisnai olarak bir tehlike sorumluluğudur.

---

¹Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD Öğretim Üyesi

Sorumluluğun unsurları, zararı doğuran kirletmeye neden olan fiil veya faaliyet, zarar ve kirletici fiil ya da faaliyet ile zarar arasında uygun nedensellik bağı ve hukuka aykırılıktır. Hukuka aykırılık, bazen bizzat kirletici fiil ve faaliyetin kendisi bazen de meydana gelen sonuçta mevcut olabilir. Çevreyi kirleten, diğer sebep sorumluluğu hallerinde olduğu gibi yardımcı kişilerin eylemlerinden de sorumludur.

Aynı olayda kirletenin çevre kirliliğine dayanan sorumluluğunun şartları ile diğer sebep sorumluluklarına dayanan sorumluluğunun şartları gerçekleşebilir. Bu takdirde sorumluluklar arasında dışlama ilkesi değil, seçimlik yarışma ilkesi söz konusu olur. Dolayısıyla, sorumlulukların seçimlik yarışmasında zarar gören kendi lehine gördüğü sorumluluğu seçip ona dayanarak tazminat davası açabilir. Seçimlik yarışma kuralı, Çevre Kanunu m. 28/II'de düzenlenmiştir. Buna göre "Kirletenin, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır".

Anahtar Kelimeler: Sorumluluk, Kusursuz sorumluluk, Zarar.

The Liability Of The Polluter

Prof. Dr. Fikret EREN

ABSTRACT

"Polluters of the environment and those who damage the environment are liable for the pollution and the damage caused by them without any flow according to Environment Act No. 2872, Article 28 /I. According to this article, the people who polluting the environment is liable as damaging. Polluter may be natural person, legal person or even public legal entity. As a matter of fact, "Polluter refers to natural or legal persons who cause, directly or indirectly, environmental pollution, degradation of ecological balancing and the environment during or after their activities" in Article 2. The damaged person is everyone who damaged by pollution.

The liability of polluting the environment is strict liability. Indeed, in Article 28/I, polluters are liable for the damages they give without any flow. However, strict liability is a high-level concept and within the scope of this, all liability of objective liability which does not regard flaw as a condition of liability. Hence, strict liability is included aggravated cause liabilities and liability for abnormally dangerous activities as well as usual cause liabilities. Liability of polluting person is not a usual cause liability because it is not possible to bring evidence of salvation. For this reason, as a rule liability of the polluter is aggravated cause liability. However, the responsibility of the polluter is exceptionally a liability for abnormally dangerous activities considering that the nature of the enterprise causing the pollution or the materials, tools or forces used for operation and if it is concluded that the specialist is capable of causing frequent or severe harm, even if he was as diligent as would normally be expected in the circumstances prevailing.

Elements of liability are the act or operation causing the pollution, the damage and polluting act or causal relation between the operation and the damage and unlawfulness. Unlawfulness may sometimes exist in polluting act and the act itself or sometimes in the result. The polluter is liable for the actions of performance assistants as another causal liability.

In the same event, the conditions of liability of polluter's based on environmental pollution and the conditions of liability based on the other causal liabilities can be fulfilled. In this case, responsibility is not the principle of exclusion, but the principle of elective competition. Therefore, the damaged person in the principle of elective competition may choose a liability for his own benefit and may file a compensation case based on it. The elective competition rules are in Environment Act, Article 28/II. Accordingly, "Liability for compensation of polluters is reserved according to the general provisions for the damages".

Keywords: Liability, Strict liability, Damage.

2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU'NA GÖRE

İşleten ve İşletenin Bağlı Olduğu Teşebbüs Kavramları

Prof. Dr. Halûk Nami NOMER¹

ÖZET

Karayolları Trafik Kanunu, 85. maddesinin birinci fıkrasında işletilme halindeki motorlu araçların sebep olduğu zararlar bakımından tehlike esasına dayanan bir kusursuz sorumluluk hali öngörmüştür. Bu hükümde sorumlu kişi olarak, işleten ve işletenin bağlı olduğu teşebbüs sahibi gösterilmiştir.

Kanunun 3. maddesinde işleten kavramı doğrudan tanımlanmamış, öncelikle karine olarak kimlerin işleten sayılacağı belirtilmiştir. Buna göre işleten ilk planda aracın malikidir. Mülkiyeti saklı tutma kaydıyla satış veya uzun süreli kiralama, kullanma ödöncü veya teslim şartlı rehin söz konusu ise, işleten malik değil, aracı teslim alan alıcı, kiracı, ödünç veya rehin alandır.

Bu kişiler karine olarak, motorlu aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işleten ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunan kimselerdir. Her ilgili karine olarak işleten sayılan kimsenin, aslında motorlu aracı kendi hesabına ve tehlikesi kendisine ait olmak üzere işletmediğini ve araç üzerinde fiili tasarrufu bulunmadığını, yani gerçekte işleten olmadığını ispat edebilir. İspat konusunda açıklığa kavuşturulması gereken iki husus bulunmaktadır. Birincisi, karine olarak işleten sayılan kimsenin, gerçekte işleten olmadığı somut olayda hangi olgularla ispat edilebilir? İkincisi bu ispatın her türlü delille gerçekleştirilmesi mümkün müdür? Yapacağım sunumda özellikle bu konulara değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Karayolları trafik kanunu, İşleten, İşletenin bağlı olduğu teşebbüs.

---

¹ İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD Öğretim Üyesi

Concepts Of Operator And The Enterprise Which Operator is Affiliated

According To Highway Traffic Law No: 2918

Prof. Dr. Halûk Nami NOMER

ABSTRACT

Highway Traffic Law, Article 85/I, foresees a strict liability on the basis of danger for damages caused by motor vehicles in operation. In this article, operator and the enterprise which operator is affiliated are shown as the responsible person.

The concept of operator in Article 3 has not been defined directly, it is stated that first of all, people will be regarded as operator. Accordingly, at the initial face the operator is the owner of the vehicle. If there are conditional sale, long term leasing, loan for use or pledged chattel; operator is the buyer received the vehicle, tenant, borrower or pledee in stead of owner.

As a presumption these people who have actual savings on the vehicle, operate the motor vehicle at their own expense and at their own risk. Every relevant person can prove that the person calling as a operator, have not ot any actual savings on operating the motor vehicles at his own expense and his own risk. There are two issues that need to be clarified about the proof. First of all, which facts can be proven the actual situation of the presemptive operator being not an actual operator at all? Secondly, it is possible to carry out this proof with any kind of evidence? These subjects will especially mentioned in the presentation.

Keywords: Highway traffic law, Operator, the enterprise which operator is affiliated.

HATIR TAŞIMASINDA İŞLETENİN SORUMLULUĞU

Yrd. Doç. Dr. Pakize Ezgi AKBULUT¹

ÖZET

Bir taşımanın hatır taşıması (hatır için taşıma) sayılabilmesi için 1983 tarihli 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu madde 87'ye göre taşıyan ya ücretsiz olarak araçta taşınmalı ya da araç hatır için ücretsiz olarak kişinin kendi kullanımına verilmelidir. Sözleşme dışı sorumluluğa dayanan hatır taşımasında işletenin meydana gelen zarardan sorumlu olması için taşınan veya kullanımına araç tahsis edilen kişinin yaralanması veya ölmüş olması gerekir. Hatır taşıması özel olarak Karayolları Trafik Kanunu'nda düzenlenmiş olsa da, bu kanunun 87. maddesi gereğince hatır taşımasında zarar gören taşınan (veya hatır için araç kullanmasına izin verilen) kişinin zararının karşılanması için genel hükümlere yani Türk Borçlar Kanunu'nun 49. ve devamı hükümlerine başvurulacaktır. Bu bakımdan hâkim Türk Borçlar Kanunu'nun 51 ve 52. maddelerine göre somut olayın niteliği çerçevesinde işleteni sorumluluktan kurtarabilir veya bunu indirim sebebi olarak ele alabilir.

Bu çerçevede çalışmamızda öncelikle hatır taşımasının hukuki niteliği açıklanacak, hatır taşımasından doğan sorumluluğun hangi hükümlere tabi olduğu ve hatır taşımasının unsurları ile bu taşımadan doğan zararın karşılanması konuları incelenecek ve son olarak hatır taşımasında sorumsuzluk anlaşmasının mümkün olup olmadığı ile bu taşımadan zararın zorunlu trafik sigortası kapsamında olup olmadığı değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hatır taşıması, işletenin sorumluluğu, sorumsuzluk anlaşması, zorunlu trafik sigortası

---

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk ABD Öğretim Üyesi

The Liability Of The Operator In The Accommodation Carriage/Giving a Lift

Assist. Prof. Dr. Pakize Ezgi AKBULUT

ABSTRACT

According to article 87 of Road Traffic Law No. 2918 dated 1983, in the case of “giving a lift”, the person must be carried in the vehicle free of charge, or the vehicle must be issued for free for the person’s own use. The person who is being transported or who is assigned to use the vehicle must be injured or killed in order to be responsible for the operator of the vehicle. According to article 87 of Road Traffic Law, the provisions of the article 49 *et seq.* of the Turkish Code of Obligations will be applied to compensate the damage of the person who has been damaged in the giving a lift. From this point of view, the judge can exculpate the operator from liability or reduce the amount of compensation.

In this framework, firstly the legal nature of giving a lift will be explained, the provisions of the liability arising from the giving a lift and the elements of giving a lift and the compensation for the damage arising from this carriage will also be examined. Then whether it is possible to making a nonliability agreement in the giving a lift will be explained. Finally whether the damage is covered by compulsory traffic insurance will be assessed.

Keywords: Giving a lift, Liability of the operator, Nonliability agreement, Compulsory traffic insurance.

ROMA HUKUKUNDA AİLE BABASININ SORUMLULUĞU İLE TÜRK HUKUKUNDA EV BAŞKANININ SORUMLULUĞUNUN KARŞILAŞTIRILMASI

Yrd. Doç. Dr. Buse AKSARAY¹

ÖZET

Roma toplumunda hukuki ve sosyal yapı içindeki en önemli unsurlardan biri olan aile, aile babasını, onun hakimiyeti altındaki kişileri, köleleri ve malvarlığını kapsamaktaydı. Aile babası hakimiyeti altındaki aile evlatlarının ve kölelerin işledikleri haksız fiiller sonucunda, hak ehliyetlerinin olmaması sebebiyle kendilerine dava açılması ve malvarlıklarının olmaması sebebiyle verdikleri zararını gidermeleri mümkün olmadığından, aile babasının kendilerini zarar görene teslim etmesi ya da zararını gidermesi esas Eski Hukuk Devri'nde kabul edilmiştir. Aile babasının kusurunun varlığı aranmadığından, bu durumun kusursuz sorumluluk hali olduğu kabul edilmelidir.

Türk Hukukunda buna benzer bir sorumluluk hali olan ev başkanının sorumluluğu TMK md. 369'da düzenlenmiştir. Ev başkanının ev halkından olan küçüğün, kısıtlının, akıl hastalığı veya akıl zayıflığı bulunan kişinin verdiği zarardan, alışılmış şekilde durum ve koşulların gerektirdiğı dikkatle onu gözetim altında bulundurduğunu veya bu dikkat ve özeni gösterseydi bile zararın meydana gelmesini engelleyemeyeceğini ispat etmedikçe, kendisinin ya da zarar verenin kusuru olmasa bile sorumlu olacağı kabul edilmiştir.

Roma Hukuku ve Türk Hukuku bakımından bu sorumluluk türlerinin benzer ve farklı yönleri bakımından karşılaştırılması, Roma Hukukunda hukuk dönemleri arasındaki farklılıklar ve Türk Hukukunda usule ve esasa ilişkin yargı kararları doğrultusunda yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Roma hukuku, Aile babası, Ev başkanı, Kusursuz sorumluluk.

---

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Roma Hukuku Anabilim Dalı

Comparison Of The Liability Of Pater Familias in Roman Law And The Liability Of The Leader Of Household in Turkish Law

Assist. Prof. Dr. Buse AKSARAY

ABSTRACT

Family, one of the most important elements in the legal and social structure of the Roman society, was included pater familias, the people under his control, his slaves and his wealth. As a result of torts committed by filius familias and slaves under the rule of pater familias, the principle of commitment of them to injured party or recovering of the damage was accepted in the Early Roman Law Period, since it is not possible for them to be sued due to the lack of their capacity of right and due to the lack of their property to recover the damage they have caused. Because the pater familias' fault is not inquired, this case shall be considered as liability without fault.

A similar liability to this, the liability of the leader of household in Turkish Law is enacted in Article 369 of Turkish Civil Code. It is considered that the leader of household shall be liable for the damage caused by minor, interdicted, mentally ill or weak within the household even without his/her or the one's fault who cause the damage, unless he/she proved that he/she custodied the one with the attention required by common circumstances or even if he/she showed attention and care he/she would not prevent any damage to occur.

Comparison of these types of liabilities regarding similarities and differences between them in Roman Law and Turkish Law will be made in accordance with the differences between the periods of Roman law and procedural and judicial decisions in Turkish Law.

Keywords: Roman law, Pater familias, The leader of household, Liability without fault

www.aydin.edu.tr

444 1 428